

AI Sweden möter Helena Gellerman (L)

AI Sweden Podcast · 10 juni 2026 · 45:28

[0:06] **Helena Gellerman** (L)

Får vi inte innovation med hjälp av AI och den tillväxten, då kommer, vi kommer inte stå kvar vid samma punkt, utan vi kommer att backa. Som, och det tror jag är viktigt att man förstår. Eh, världen runt omkring springer fortare och fortare och inte vi med här, eh, så kommer våra företag att få det tufft framöver. Eh, och samtidigt så, eh, vill vi ju reglera så att man håller sig inom vissa villkor. Så jag tror inte man kan säga att vi ska inte ha regler, utan låt marknaden göra sitt. Eh, och man ska inte överreglera, utan man måste, och det är ju det egentligen som är det svåra. Att hitta balansgången mellan företagen måste kunna innovera, men vi måste skydda individerna.

[0:53] **Anders Thoresson**

Hej och välkommen till AI Sweden Podcast. Jag heter Anders Olsson och sitter i dag tillsammans med Helena Gellerman, riksdagsledamot för Liberalerna. Hej och välkommen till podden.

[1:02] **Helena Gellerman** (L)

Tack så mycket.

[1:03] **Anders Thoresson**

Vi börjar med en riktig helikopterinflygning i det här samtalet. Hur ser du och Liberalerna att relationen mellan politik och artificiell intelligens ser ut och bör se ut?

[1:16] **Helena Gellerman** (L)

Ja, jag tänker att om man tittar mellan politiken och marknaden så är det ju marknaden som kommer att, att driva och få in AI på de flesta ställen. Det gäller offentligt och det gäller, eh, ja, B2B alltså mellan företag. Eh, men det är viktigt att politiken möjliggör både innovation, liksom i sin politik, men också, eh, se till att den är skyddande. Eh, AI är ju en otrolig kraftfull teknik och den, den förändrar ju redan liksom arbetsliv, utbildning, offentlig sektor. Och, och samtidigt så är det ju många nya företag som, eh, som bildas nu, som baseras rent på AI och vad den kan göra. Eh, men vår uppgift är ju att skapa förutsättningar för den här innovationskraften och för, eh, liksom för företagande. Men vi måste också säkerställa det här grundläggande, eh, rättssäkerheten och, och, eh, personlig integritet och, och de personliga eller de mänskliga rättigheterna. Att de verkligen tas tillvara. För gör inte politiken det så ska vi vara klara på att det är ingen annan som gör det.

[2:32] **Anders Thoresson**

Så att en slags dubbelriktad relation här där det å ena sidan handlar om att möjliggöra, men också

på något sätt ändå valla in tekniken och teknikens möjligheter.

[2:41] **Helena Gellerman** (L)

Ja, precis. För, för vi vill liksom inte bromsa utvecklingen. Vi måste ha den här innovationen. Det går inte att säga nej till AI, eh, för då blir vi ju ett, ett, då får vi ta det som kommer. Det gäller ju verkligen liksom att vi styr den så att vi får den i en fri demokratisk riktning. Eh, och för att kunna göra det så måste vi ligga i framkant för att veta hur tekniken fungerar och styra den. Annars kommer vi inte styra. Då blir vi liksom de som följer efter och får göra det som andra har bestämt. Och det tror inte vi liberaler på.

[3:14] **Anders Thoresson**

Vad, vad händer i politiken när man ställs inför ett, ett, ett nytt, snabbt utvecklande område som den artificiella intelligensen och kanske framför allt då den generativa AI? Hur, hur förhåller man sig i riksdagen, i trafikutskottet där de här frågorna ligger i de diskussionerna?

[3:30] **Helena Gellerman** (L)

Ja, det första jag gjorde när jag kom in, det var att jag föreslog att vi skulle åka till Kalifornien för att se v-- Hur långt fram ligger tekniknivån nu? Tekniskt på en rad olika områden inom transporter. Så vi var på, vi var på Apple, vi var på Hyperloop, vi var på Volvo. Eh, vi var på en rad olika, pratade med NGO:er för att man skulle få det här, vad är det som gäller i dag? Och alla var ju. Eh, det är ett sätt att liksom få ett mindset att tekniken är på gång. Så vi har jobbat ganska hårt med det här med digitalisering och så. Eh, och jag tror att det är, eh, det svåra när det blir ett sånt här snabbt tekniskskifte som det vi ser nu med när Chat GPT kom och sådär. Eh, de flesta har ju inte jobbat med den här tekniken. Eh, och på det sättet så, det blir ju en sådan omställning och man kanske inte har någon teknisk bakgrund alls. Man förstår, man ser inte hela vidden av det. Eh, så det är svårt som politiker att vara med i ett sånt här stort och förstå konsekvenserna. Det är därför jag ofta trycker på det här med, med vi måste vara, politikerna måste vara de som sätter upp kraven runt omkring. För marknaden springer ju i väg och ser alla, allt man kan göra. Men det är vi som måste skydda individerna.

[4:51] **Anders Thoresson**

Mm. Låt oss rikta blicken mot Liberalerna och eran politik på det här området. Vad, vad finns det för, eh, målsättningar för eran tanke om hur Sverige ska bli som den artificiella intelligensen kan, kan hjälpa till att lägga grunden för?

[5:06] **Helena Gellerman** (L)

Ja, jag tror, eh, från börja-- Eller vi ska jag säga, vi liberaler, vi tror på att inom, eh, kompetens och utbildning så kommer det vara en, ett jätteviktigt område. För, eh, vi, vi måste bli världsledande på AI-kompetens i och med att jag sa att vi behöver ligga i framkant om vi ska styra utvecklingen. Och jag tror att det finns väldigt stora möjligheter att vi kan bli det. Vi måste ligga i framkant från grundskola hela vägen till forskningen. Vi är ju väldigt duktiga på omställning i Sverige. Om man tittar på, eh, och därför ska vi liksom satsa på utbildning, vi ska satsa på vidareutbildning. Eh, för att, och liksom vi har i Sverige har vi en sådan grundförmåga för att klara det här. Eh, alla i Sverige

måste förstå AI. Och väldigt många måste kunna använda den i sitt arbete för att utveckla sitt arbete och förstå vad kan jag göra bättre. För när man har den här vardagsinnovationen, det är då som det här, eh, man får många som kan tekniken. Det är då man får många spetsföretag. Därför man kommer på att den här grejen kan jag ta vidare till att göra ett företag av. Eh, så det gäller att få alla måste förstå hur kan jag använda AI i mitt arbete. Eh, för AI vilar ju egentligen på två ben. Det, det man pratar ofta bara om två, eh, på tre ben. Det är som en trepodd, liksom. Att det vilar på data, det vilar på, eh, algoritmer och hur du använder data, men det vilar framför allt på kompetensen, vad det är för saker som måste utföras, vad AI ska hjälpa till med. Och det pratar vi inte lika mycket om. Och det gäller egentligen generellt när man ska digitalisera någonting. Men gen-- när det gäller AI så är det ännu viktigare att man måste förstå vad det är man ska förbättra. Och därför är det viktigt att alla i S-Sverige förstår AI och ser hur kan jag använda den i mitt jobb och förbättra. Och gö-- så jag kan liksom utveckla mitt jobb själv egentligen.

[7:12] Anders Thoresson

Du, du har motionerat om en hemchat-reform. E-e handlar den om det som du är inne på nu? Exakt, ja. Kan du beskriva vad det, vad du såg framför dig i den motionen?

[7:21] Helena Gellerman (L)

Jo, när jag skrev den nu i höstas inför, i allmänna motionsperioden då, eh, så såg jag framför mig att en likhet med det som var med hem-pc, det är ju det som lite grann har gjort att det är så många som kan datorer och så. Vi har en väldigt hög digitaliseringskunskap i Sverige. Och med hem-pc-reformen så var det ju att alla kunde leasa en dator hemma. Ehm, och det gjorde ju att de som jobbade kunde ju jobba med den, men framför allt kunde ju barnen jobba med den här och liksom växa in i hela da-datornivån. Jag tänker mig en hemchat-reform är på liknande sätt att man på olika sätt ska få tillgång till ganska kraftfulla verktyg hemma. Så man kan sitta och experimentera. Och då tänker jag också att liksom ungdomar från de är kanske sju, åtta, tio år ska kunna börja experimentera och förstå vad det är. För har du vuxit in i det så har du ett helt annat tankesätt när det gäller att komma på, okej, vad kan jag göra med det här liksom?

[8:27] Anders Thoresson

Så det är det som blir systemperspektivet här. Att genom att ge tillgång till tekniken brett för många och från tidig ålder så kommer vi som land få fram personer som kan göra stora viktiga saker så att Sverige ligger i den här frontlinjen.

[8:41] Helena Gellerman (L)

Ja, absolut. Det, det tror jag är vägen framåt.

[8:44] Anders Thoresson

Vad är det som gör att det är viktigt att ligga i en teknisk frontlinje här som du ser det?

[8:50] Helena Gellerman (L)

Ja, som jag ser det, ehm, om vi inte, eh. Alltså det viktigaste är ju Sveriges konkurrenskraft på lång sikt. Eh, det är jätteviktigt att vi, om, om vi inte kan hänga med i våra företag så kanske redan om

tio år, för AI är en sådan otrolig kraftfull teknik, kan inte våra företag hänga med i den och utveckla sig i samma takt eller helst fortare. Eh, då kommer vi bli omsprungna. Och vi har väldigt fina företag i Sverige i dag och vi har vä-- vi är liksom världens mest innovativa land. Och vi har, så vi har enorma förutsättningar för att fortsätta ligga i framkant och ha bra företag. Och fö-- det är ju företagen som skapar, eh, och deras tillväxt, det är ju det som skapar möjligheten att ha bra skola och bra sjukvård och så vidare. Så alternativet till att inte ta tillvara på den här tekniken är ju att vi kommer att backa. Vi kommer att få jättestora problem. Så det är väl den, eh, det är en jätteviktig fråga. Ehm, att, att alla får tillgång till den och att man, eh, för vår konkurrenskraft.

[10:03] **Anders Thoresson**

Mm. Läser man under eran, där ni beskriver partiets AI-politik på eran, eran webbplats så finns det tre punkter där som jag tycker låter skära åt det här hållet. Det handlar om att, att skapa regler som uppmuntrar innovation och teknikutveckling, eh, att stärka Europas tekniska oberoende och att satsa mer på forskning och utveckling inom AI. Det låter som att allt det här kopplar till det som du precis pratar om.

[10:29] **Helena Gellerman** (L)

Ja, precis. Det hänger ju ihop. Alltså med utbildning om kompetent. När du har en viss grundkompetens, det är då du kan se att du kan, eh, utveckla nya saker. Du kan utveckla det du jobbar med, men du kan också få an, helt andra idéer. För en människa är ju inte bara det man jobbar med, utan man gör massa saker i fritiden och kanske utvecklar andra saker. Ehm, och det är vi väldigt duktiga på i Sverige.

[10:54] **Anders Thoresson**

Mm. Eh, skapa regler som uppmuntrar innovation och teknikutveckling. Vad, vad är det för regelförändringar ni ser framför er skulle, skulle behövas?

[11:06] **Helena Gellerman** (L)

Eh, ja de besluten som behövs till, det är ju att vi behöver investera mer i, eh, i forskning och spetskompetens. Eh, vi, som jag har sagt tidigare, vi behöver se till att det finns ett system, kanske den här hemchat-reformen, att man på något sätt kan få, eh, billigare hyra eller få tillgång till bra verktyg i hemmen. Eh, vi behöver modernisera den offentliga sektorn. Eh, att man liksom skapar incitament för offentlig sek-sektor och att använda AI för att modernisera den och så att vi får mer tid till patienterna. Eh, vi behöver säkra tillgången till data så att vi använder den på tryggt och ansvarsfullt sätt. Till exempel, beroende på vad det är för typ av data kan man få hem den eller behöver man vara på plats när man liksom, eh, när man använder den. Eh, vi behöver stärka digital datasäkerhet och cybersäkerhet för nu kopplar vi ihop. Vi sa med vanlig digitalisering kopplar man ju ihop samhället. Men med AI så kommer det bli ännu större sammankoppling. Eh, så cybersäkerheten är otroligt viktig. Eh, och sen måste vi underlätta för företag och startups att växa i Sverige. Och här har vi ju kanske en gammal utmaning som vi inte riktigt har löst än och som blir ännu mer viktig med AI. Och det är ju när du har ett nytt företag, hur ska du, och du har en idé, hur ska du liksom få den att växa? Där är ju ett, den här Death Valley för ett nytt företag. Hur ska vi

skapa processer så att, och, och med AI kommer det gå ännu fortare. Så här måste vi hitta sätt. Hur ska man få, ehm, ge möjligheter för företag att växa mycket snabbare.

[13:06] **Anders Thoresson**

Mm. Men då låter det som att du, du ser att det behöves någon form utav möjlighetsgörande beslut från politiskt håll. Egentligen både, för du säger skapa incitament för offentlig sektor att, att bli duktiga på att skapa värde med hjälp utav artificiell intelligens, skapa förutsättningar för företag. Vad är det för konkreta beslut som du tror skulle må bra utav att komma till stånd under den kommande mandatperioden?

[13:28] **Helena Gellerman** (L)

Ja, under, under den kommande mandatperioden så är det ju, eh, ja med utbildning och det har jag pratat om. Jag tror man måste skapa den här, eh, eh, strukturen. Eh, man måste ha tydliga regelverk. Eh, jag tror, och det gäller. Vi har ju tittat på molntjänster och många sådana. Vi har kommit ut med AI-strategier och digitaliseringsstrategi och så. För att vi pekar på, eh, svårigheter och sådär och hur kan vi hjälpa, eh, i de lägena. Eh, och framför allt inom offentlig sektor så att man känner att man ändå har stödet i ryggen för att våga. Eh, vi pratar ju väldigt mycket till exempel om amerikanska molntjänster och så, och att de kan få tillgång till den datan. Och speciellt inom sjukvård så är det ju oerhört väsentligt att vi behåller den datan i Sverige. Eh, och där måste vi ha klara regler och där kanske det behövs mer. Vi har en strategi, men det behövs kanske i nästa steg då en handlingsplan på de sakerna som vi, som vi ser som är riktigt väsentliga. Och det kan ju vara till exempel, eh, att vi, att vi bygger egna molntjänster, att vi har, att vi bygger en infrastruktur, eh, där vi känner att datan är säker. Eh, vi har ju också börjat lite där att vi har gett Skatteverket och Försäkringskassan i ansvar, eh, att hjälpa till i den här u-utvecklingen när det gäller offentlig sektor. Så det finns, det finns ett an-- nu finns det ju ett ramverk, det fanns det ju inte för fyra år sedan. Eh, och nu gäller det att bygga vidare på det. Men vi politiker kan ju inte bara hitta vägarna framåt, utan vi måste göra det i samklang med de som ser möjligheterna. Så att vi ser, så att vi inte hämmar tillväxten. Men vi måste samtidigt då skydda data och skydda individer. Eh, så det här samspelet, jag är ju från Göteborg så att jag är van att jobba i de här, att man samverkar med varandra. Det är då, och det är Sveriges USP skulle jag vilja säga. Att vi har inte så mycket hierarkiskt, utan vi kan samverka för att vi ser att det här kan vi göra något riktigt bra av och så får man ge och ta och så kommer man framåt på ett helt annat sätt än vad man kanske gör i utlandet.

[15:45] **Anders Thoresson**

Den, den, den här växelverkan då, ä-är det med näringslivet och politiken? Är det med den offentliga sektorn och politiken? Eller ve-vem är det som du skulle vilja att politiken interagerar med mer med för att, för att få till den här snabba förändringen?

[16:00] **Helena Gellerman** (L)

Jag säger ju att vi behövs ju alla, alla delar, även om man säger universiteten och den delen. Eh, om man nu kallar den offentlig sektor eller utbildningsväsendet då. Men att vi samverkar, alltså trippel helix. Eh, att man, att man, företagen, offentlig sektor, eh, utbildningsväsendet och så, som pekar på

vad man kan göra och tillsammans, och politiken i det. Det var faktiskt en av anledningarna att jag blev politiker. Jag saknade politiker i det sammanhanget, för jag har befunnit mig där förut och utvecklat mycket. Och där politiker är med och lyssnar och, och tittar, vad är det vi, vad är det vi behöver göra? Vad är våran del? Vi ska ju möjliggöra förändringen. Men själva förändringen kommer ju drivas igenom av offentlig sektor, genom beslut där och i, ja runt, runt styrelseborden i företagen och köksborden hemma. Det är de, det är de besluten som kommer att förändra. Eh, så det är oerhört viktigt att man, eh, även har den sociala delen i det. Att man vet vad, var står folk i dag? Får vi inte med oss människorna i den här förändringen, då kan det ju bli en väldig backlash. Så liksom det är en samverkan mellan många faktorer. Men de som kommer driva det, det är de som jobbar i offentlig sektor och de som är i företagen. Det är de som tar besluten att det här ska genomföras.

[17:27] Anders Thoresson

Jag, jag blir nyfiken. Du, du, du använder, nämner begreppet trippel helix som är den här samverkan mellan näringsliv, offentlig sektor och, och akademi som är, som är en framgångsfaktor. Du säger att du har själv jobbat i den typen utav, utav sammanhang. Vad är det som är så kraftfullt i det där mötet mellan de här tre olika samhällssektorerna som du tänker att vi ska dra nytta utav även, även när det gäller den artificiella intelligensens användning i Sverige?

[17:49] Helena Gellerman (L)

Ja tittar du på, på AI så är det ju en av de absolut kraftfullaste tekniker. Eh, och kommer man från ett håll så har man ett perspektiv på AI. Eh, alla har sin del, vad man tror om AI. Men när du sitter vid bo-- Och då kanske du får en idé. Den här saken vill jag göra. Eh, men då måste man ju liksom teama upp med den som ska införa det och den som ska utveckla det för att kunna få en bra utveckling. Eh, man kan direkt kanske på idéstadiet se att ja, kanonidé, men vi behöver tweaka den lite för att det ska funka och, och införa det. Eller vi behöver ta in den här kompetensen eller vi behöver de här för att det ska bli ett, en, en bärkraftig idé. Och då gäller det ju att börja tidigt.

[18:37] Anders Thoresson

Mm.

[18:38] Helena Gellerman (L)

Eh, ja.

[18:39] Anders Thoresson

Jag är också nyfiken för Liberalerna är ju ett parti som förknippas väldigt mycket med skol- och utbildningsfrågor. Eh, och du har varit inne på det här med att, att vi behöver se till att det blir en bred kompetenshöjning från unga år och även för de som är yrkesverksamma. K-kan du utveckla lite mer hu-vilken roll ser ni att AI ska ha i skolan? Egentligen ur två perspektiv, för det ena handlar ju om att använda AI som ett verktyg i undervisningen och det andra är som ett ämne att undervisa om.

[19:08] **Helena Gellerman** (L)

Jag skulle säga att det finns ett tredje perspektiv också. Eh, om du säger från lärarnas synvinkel- Mm. så kan de ju mycket väl använda AI för att lägga upp själva utläringen om man säger. Hur gör jag det här på bra sätt? Kan jag, kan jag underlätta det så att jag verkligen kommer liksom, ehm, pricksäkert till de olika individerna? För ma, folk lär sig eller barn lär sig på olika sätt. Så om man, om man börjar med, med själva, eh, lärarens roll, så tr-professionen så, så tror jag de kan använda AI på ett, eh. Det kan underlätta deras jobb. Eh, och där sätter ju inte vi i Liberalerna några som helst gränser. Eh, när det gäller sen å, å liksom förstå barnen, hur barnen ska lära sig, ehm, så är det ju så. Vi har ju tittat väldigt mycket i Liberalerna, va, hur mycket kan en, hur utvecklas ett barns hjärna? I vilka lägen kan de ta vilken information? Och det är ju därför som vi har sagt, liksom upp till sex år så ska man nog inte ha en skärm framför sig hela tiden, utan man ska upptäcka världen. Och sen successivt så ska man liksom gå in på att, ehm, och använda, eh, datorer. Ehm, och på det sättet så måste man se hu-hur, hur, i vilket läge och det kan ju skilja mellan olika individer. Därför måste det vara ett individanpassat lärande. Sen när det gäller själva vad man ska lära sig, där måste man ju ta, eh, ehm, liksom hjälp av forskare. Alltså hur lär du dig? Vad är det du behöver lära dig för att du ska kunna fungera i arbetslivet, i din vardag? Det är mycket som kommer förändras runt omkring. Eh, om man säger de som går i skolan nu, de kommer ju vara med långt efter, eller ja, fram till år eh, tvåtusen, eh, 2100. 2100.

[21:05] **Anders Thoresson**

Mm.

[21:05] **Helena Gellerman** (L)

Eh, och det kommer ju vara enorma förändringar under de här sjuttio åren.

[21:09] **Anders Thoresson**

Mm.

[21:10] **Helena Gellerman** (L)

Hur ska de vara adaptiva och kunna hänga med i den utvecklingen? Och vad är det du behöver ha med sig, med dig? Och sen kan man ju, finns det säkert en jobbrelaterad del. Så liksom hur ska jag klara mig i mitt, eh, vardagsliv? Hur ska jag klara mig på jobbet och, och så vidare. Och där måste vi ju få med alla. Så man måste titta på de som kanske har lite svårare i sam, i, i, i skolan. Hur får man med dem? Och också liksom spets elever. Hur ska de kunna liksom lära sig mer, få möjlighet att lära sig mer om, om AI då?

[21:42] **Anders Thoresson**

Du, du kommer in på arbetsmarknaden här, för det är också ett, ett ämne som så klart pratas mycket om just nu. Vilka konsekvenser kommer den här utvecklingen få för arbetsmarknaden i Sverige och, och, och globalt? Och du, du har också redan varit inne på det här liksom att, att vikten utav att svenskarna känner att de är med här. Så att det inte blir en backlash, man känner att tekniken är emot dem på något sätt, tar jobben och så vidare. Vad, vad, vad ser Liberalerna behöver göras här för att få en, en hållbar, välfungerande arbetsmarknad i en AI-tidsålder?

[22:10] **Helena Gellerman** (L)

En av de viktigaste delarna är, eh, vidareutbildning.

[22:14] **Anders Thoresson**

Mm.

[22:15] **Helena Gellerman** (L)

Eller fortbildning. Mm. Ehm, så att man, så att man inte blir rädd för tekniken på jobbet. För det här kommer att komma in i de allra flesta jobben. Även, och jag tror även det kommer att på olika sätt komma in när det gäller hantverkare och så. Vi säger att det kanske är den delen som kommer att vara mest fredad från, från, eh, AI om man är, om man tycker att det här är inte någonting för mig. Jag tror att det kommer att komma in i alla yrken. Och därför så är, ehm, ett av de främsta skälen, det är ju liksom att man inte ska vara rädd för tekniken. Det är liksom första nivån. Och sen är det ju att man ska se, eh, lära sig AI. Vad innebär det i mitt jobb? Och nästa är ju liksom att se hur kan jag använda AI för att utveckla mitt jobb? Det är ju när man kommer dit, när det blir den här vardagsinforma, eh, innovationen, det är ju då vi, alltså hela Sverige kommer ju att lyfta. Som ju, som jag ser det. Mm. Ehm, men, men för, de-det är väldigt viktigt att man får, att folk känner att de är med i det här. Så man inte blir rädd för tekniken och att man förstår det. Mm. Och man ska, man ska också förstå att det här är ett teknikskifte som är betydligt större än internet skulle jag vilja säga. Ehm, och, och därför så är det viktigt att vi börjar nu.

[23:33] **Anders Thoresson**

Mm. Och vad är det som behöver börja ske nu tänker du då?

[23:37] **Helena Gellerman** (L)

Ja, jag tror många företag har redan börjat att, eh, att ge sina anställda möjlighet att gå kurser, eh, eh, och lära dem vad är AI, om man säger. Jag tror att det är där som det måste börja. Men sen också att man, som jag ser det, ligger väldigt mycket, här kan ju vi hjälpa till när det gäller vidareutbildning och så. Vi har ju skapat väldigt mycket, eh, vidareutbildning. Och- Jag tror också det är viktigt utifrån att AI kommer förändra jobb. Så kommer ju vissa delar av ens jobb kanske inte vara med i ens jobbeskrivning framöver. Däremot så kanske man utökar den och man får andra arbetsuppgifter. Och där är det ju också en viktig att det kommer att bli ett skifte i ens arbetsuppgifter och att man då kan vara med och styra. Vad tror man det kommer att utvecklas till? Eh, så det handlar väldigt mycket om, om utbildning och från politikens sida, men från företagets sida så handlar det ju verkligen att in-involvera sina anställda. Jag glömmer aldrig en, då när vi hade 2022, när vi hade EU ordförandeskapet, 2023 var det, eh, så var jag med på en övning med, eh, EU-kommissionen eller som vi hade ministern hade ordnat. Och där var Volvo. Och de sa såhär att det är mycket lättare att ta en person som har jobberfarenhet, som vet vad det innebär att jobba, som har lång erfarenhet och vidareutbilda den här personen än att ta in en ny. Eh, för att liksom verkligen satsa på vidareutbildning för, för de många i företaget. Och det tror jag är en, ett tankegods som vi måste få in i många företag. Att liksom folk måste hänga med. Vissa delar försvinner i arbetsuppgifterna medan man kommer att få nya då.

[25:32] Anders Thoresson

Mm. Eh, den första punkten under, under eran, eran AI-politik på, på Liberalernas webbplats ä-är att ta fram en nationell AI-strategi. Den är ju på, på plats nu, men också då skydda individers integritet och, och rättigheter. Vad, vad, vad är det ni ser behöver göras där? Eller var-varför är det en, en viktig del i, i eran tanke kring den här teknikutvecklingen?

[25:58] Helena Gellerman (L)

Ja, när det gäller personlig integritet och data så är det ju så att, eh. I princip är det ju politiken som har den, den, eh. Stafettpippen. För ingen annan kommer å, å ta den. Eftersom man ser möjligheterna och vad man kan göra inom sitt företag eller inom offentlig sektor. Eh, och det är, det är liksom politiken som måste sätta dem. Sen kanske man får folk klaga på det och att de begränsas och sådär. Men någonstans så måste vi sätta, eh, gränserna. Och det är just det som är, eh, utmaningen. Vi tror ju verkligen på nu EU:s, eh, strategi, AI-strategi, AI Act. Eh, och samtidigt så får vi ju inte överreglera. Vi måste ju liksom hitta nivån. Det finns säkert de som vill liksom, nu går vi all in på att skydda, eh, allt liksom. Eh, men då kommer vi ju hämma innovationen och tillväxten. Så det gäller verkligen att hitta den här balansen att inte överreglera men samtidigt skydda, eh, skydda individen. Hur, hur då? Vi, vi, vi ser, vi, vi, vi ser ju vad som kan hända i samhälle om man låter sam, eller liksom, ja i det fallet är det ju staten då. Så det, eh, men, men om man tittar på Kina där man har kontrollerat befolkningen och det kan verkligen gå åt fel håll.

[27:24] Anders Thoresson

Mm. För att hitta den här balansen då i en, i en tid när den tekniska utvecklingen går så väldigt snabbt och, och då öppnar upp för både möjligheter men, men eventuella kon, negativa konsekvenser också. Hur, hur jobbar man från politiskt håll, från, från riksdag i, i regeringen för att, för att liksom förstå hur ser den här balansen ut? Vad är det vi behöver landa i från politiskt håll?

[27:48] Helena Gellerman (L)

Ja men vi tror väldigt mycket på, mycket har ju tänks igenom innan den här AI Act. Det är ju inte så att det är EU som någon, någon där borta som kommer på AI Act, utan vi har ju verkligen, vi från Liberalerna är ju det mest EU-positiva partiet och, eh, just att vara i EU och påverka tidigt och inte vara den här parten som blir drabbad och säger: "Ja, nej men nu har EU hittat på något nytt." Vi tror inte alls på det. Vi ska vara där och vara med och liksom påverka när den tas fram. Och vi tror verkligen att det som ligger i AI Act, att man har den här uppdelningen av olika system och liksom att man har risknivåer, eh, och att de som har den högsta risknivån, de måste också visa att det, att de har koll på sina processer så att inte den kan, ja, sticka iväg och göra egna saker utom kontroll liksom. Eh, och där tror jag vi, de har kommit i en ganska bra, bra nivå. Sen gäller det ju själva implementeringen då.

[28:49] Anders Thoresson

Eh, ja, om vi stannar kvar vid Europa, så det här med att stärka Europas tekniska oberoende som jag sa är också en av de punkterna som ni, som ni har. Vad, vad l, vad tänker ni kring det? Hur, hur långt behöver Europas oberoende kontra då framför allt USA och Kina så klart, för det är där

mycket av AI-utvecklingen just nu sker. Hur, hur, hur behöver det här oberoendet tas uttryck?

[29:11] **Helena Gellerman** (L)

Ja, vi måste ju stärka vår autonomi, framför allt när det gäller infrastruktur och när det gäller att vi har koll på den datan som är, eh, vår data. Eh, och även alla de sakerna som är, eh, samhällskritiska måste ju vi ha, ha kontroll på. Eh, alltså vi, vi, när det gäller och, och där kommer ju till exempel den här AI-strategy, AI-strategin in, eh, där vi pratar om autonomi, där vi måste ha, kunna ladda ner, ha datan kvar i Sverige, eh, på vissa områden, eh, inte minst inom försvaret. Vi pratar inte mycket om försvarsdelen, eh, och den har jag tagit upp i ett antal, eh, forum där jag har varit med och diskuterat att när det gäller, när det gäller AI så pratar vi, pratar ju vi om den civila- Mm .eh, användandet av AI. Eh- Och vi vill skydda individen och så. Och sen har vi försvarets användning av AI och det gäller oerhört, det är oerhört viktigt att man ligger i framkant där. För man måste ju kunna skydda sig mot AI som används i totalt fel syften. Eh, och då måste man förstå det och ha motmedel mot det och då måste man ligga nästan ännu längre fram. Eh, så det är liksom två spår, men vi pratar nästan alltid om, om det civila och så vi, men vi, och så utgår vi ifrån att försvaret har koll på AI-delen, vilket de har. Men, men, men i alla diskussioner så gör vi inte det. Och det gör ju också att det är lite komplicerat. För att i, i det civila så, så måste vi skydda, eh, personer och det gör vi ju också i det militära, skyddar vi ju personer, men då måste vi ligga väldigt långt fram med AI då.

[31:09] **Anders Thoresson**

Du var inne på en, en fysisk infrastruktur också som vi, som vi behöver se till att vi har liksom egen agens över. Vad, vad är det för tankar du har där?

[31:18] **Helena Gellerman** (L)

Eh, där vi, det gäller ju molntjänster och det kanske är så att den kan vara på EU-nivå, men viss del av molnen måste finnas här i Sverige. Och det innebär ju att man måste ha infrastruktur, man måste ha lagringsplatser, eh, i Sverige. Eh, och där är ju vi ganska väl, eh. Jag ska inte säga tillgodosedda i dag, men vi ser ju hur de stora bolagen lägger sina datacenter i Sverige för vi har väldigt bra förutsättningar för att ha datacenter. Eh, så för s, landet Sverige så finns det väldigt bra, eh, förutsättningar att kunna landa mycket data, egen data här i Sverige.

[31:58] **Anders Thoresson**

Men, men innebär det att du skulle vilja se att mer utav de förutsättningarna som finns för att bygga datacenter här utnyttjades utav europeiska och svenska företag?

[32:05] **Helena Gellerman** (L)

Ja, det, det, det är ju en, tycker jag, ett fokus som vi borde ha mer.

[32:12] **Anders Thoresson**

Vad kan politiken göra för att, för att driva åt, åt det hållet?

[32:17] **Helena Gellerman** (L)

Eh, ja, jag tror att man behöver vara u-- eh, på plats i Bryssel och diskutera mycket när det gäller, eh, Data Act och, och AI Act och alla de delarna som har koppling till AI. Och visa på att Sverige är ett bra land att, eh, att vara som, ha en av plattformarna för, för, eh, användning, ja för data, men även för utvecklingen av det då.

[32:45] **Anders Thoreson**

För att få fler europeiska infrastrukturbolag att välja att göra etableringar i Sverige. Är det, är det?

[32:50] **Helena Gellerman** (L)

Ja, det tror jag. Och även etablering där man använder data. Eh, och det gör ju att man får en hub där du får en, en kritisk massa med kompetens, eh, i Sverige. Och det kommer ju göra att det skapas nya företag. Det blir ju en positiv del. Så att lika väl som vi har, eh, vad heter det? Acceleratorn nere i Lund, om man säger.

[33:19] **Anders Thoreson**

Partikelacceleratorn, ESS.

[33:21] **Helena Gellerman** (L)

Ess. Likaväl så skulle vi kunna skapa liknande hubbar inom AI, där man får en stor kompetens som, som gör att det lyfter. Så det tror jag är viktigt. Men också framför allt att vi lägger datan här, att vi har koll på datan.

[33:38] **Anders Thoreson**

Eh, ser du och Liberalerna, fi-finns det några områden kring den artificiella intelligensen som skulle må bra utav blocköverskridande överenskommelser? Och finns det å andra sidan några områden där det finns tydliga politiska konfliktlinjer kring den artificiella intelligensen? Men vi kan ta möjligheterna eller behoven utav det blocköverskridande först.

[34:00] **Helena Gellerman** (L)

Ja, man kan väl säga att, eh, ja, det, det behövs blockövergripande. Man diskuterar, eh, de här frågorna över, eh, blockgränserna. För, eh, vissa frågor de måste liksom hanteras gemensamt, till exempel utbildning. Den kan man inte hålla på och svänga vart fjärde år, utan ska vi, ska vi göra ett kraft, eh, krafttag när det gäller, eh, utbildning, då vill man ju att den ska vara konsekvent över tid. Sen kan man ju naturligtvis, innehållet kan ju skifta, men att man har, man, man förstår vad AI kommer göra och vad vi behöver göra för att företagen ska få tag på arbetskraft och den som finns i dag ska hänga med liksom. Eh, en annan, ett annat område, det är ju offentlig sektor och dess AI-förmåga. Eh, AI skulle ju kunna underlätta så mycket. Eh, vi ser redan, eh, bevis på det om man säger att, att den har kunnat frigöra resurser. Men det är ju enorma, eh, resurser som skulle kunna frigöras och vara en hjälp till läkare, till, eh, sjuksköterskor och så, och underlätta deras jobb. Så att man får frigöra mycket mer tid till att vara med patienterna.

[35:20] Anders Thoresson

Konfliktlinjer då. Ser du att det finns några sådana kring, kring artificiell intelligens och dess användning eller dess reglering?

[35:28] Helena Gellerman (L)

Eh, ja, det tror jag. Eh, hur strikt regleringen måste vara. Eh, jag tror att det finns sådana som tycker som i USA, vi reglerar inte så mycket utan vi ser vad som går fel och så reglerar vi i efterhand. Eh, vi tror ju mer på, eh, en, och sådana som tycker då att nej, men vi måste ha väldigt strikt för vi vet inte var det här leder hän och nu måste vi ha jättestrikta regler. Eh, vi liberaler tror ju, eh, på liksom, det här måste balanseras. Att vi vill ju inte överreglera. Vi måste ha en inno-- får vi inte innovation med hjälp av AI och den tillväxten, då kommer, vi kommer inte stå kvar vid samma punkt, utan vi kommer att backa. Som, och det tror jag är viktigt att man förstår. Eh världen runt omkring springer fortare och fortare och är inte vi med här, eh så kommer våra företag att få det tufft framöver. Ehm och samtidigt så eh vill vi ju reglera så att eh man håller sig inom vissa villkor. Så jag tror inte man kan säga att vi ska inte ha regler, utan låt marknaden göra sitt. Eh och man ska inte överreglera, utan man måste-- Och det är ju det egentligen som är det svåra. Att hitta balansgången mellan företagen måste kunna innovera, men vi måste skydda individerna. Det är inte lätt.

[36:53] Anders Thoresson

Ha-har du någon idé om vilka, vilka politiska beslut som, som skulle vara bra om de kom på plats under den kommande mandatperioden för att driva utvecklingen och användandet av AI i den riktning som, som vi pratar om här me-med mer värdeskapande i både näringsliv och privat sektor, eh offentlig sektor, samtidigt som vi skyddar den, den personliga integriteten. Vad, vad är det för beslut som riksdag och regering behöver fatta mellan 26 och 30?

[37:19] Helena Gellerman (L)

Jag tror att ett viktigt beslut är ehm att man måste se att i ett teknikskifte så kommer det alltid en puckel i början där man behöver lägga betydligt mer pengar och efter det så kan marknaden gå ner. Vis-- Vi har sett det till exempel i elektrifieringen, om jag nu ska ta ett närliggande exempel. Att man behöver liksom ehm, ehm ta ner priser på nya bilar, man behöver se till att vi får en laddinfrastruktur och subventionera laddinfrastrukturen och så vidare. Sen är det ju förhoppningsvis någon gång efter 2030 så är det ett självspelande piano och då kan vi från politiken dra tillbaks våra stödsubventioner. Och det är ju samma med AI, att man måste se att här är det en jättedel som kommer att påverka hela samhället. Om vi nu-- Transportflödet är ju en liksom del i det, men här kommer vi påverka hela samhället. Och jag, jag tror att under nästa mandatperiod så måste man se att här behöver vi tillskjuta pengar på olika, på ett smart sätt. Eh, det kan vara inom utbildning, ehm, ehm och det kan vara på många andra ställen. För att komma över den här teknikpucken, ehm, och, och få upp den här AI-kunskapen i samhället så att det till slut blir att vi, här hänger man med och den utbildning som krävs, ja den får de själva stå för liksom. Men det här första steget att lyfta Sverige inom det här området, där tror jag, det är ett viktigt område.

[38:55] **Anders Thoresson**

Men finns någonting mer än en utbildning som du tror skulle kunna hjälpa till att överbrygga den här, den här pucken som du, som du metaforiskt pratar om?

[39:05] **Helena Gellerman** (L)

Jag tänkte vi, vi gör ju så, vi har ju diskuterat den frågan ganska mycket och till exempel att möjliggöra för eh små och medelstora företag att vara med i upphandlingar ehm för AI-lösningar. Eh där har vi ju ett förslag som vi, vi håller på och rullar ut nu. Att man ska möjliggöra för, på ett helt annat sätt, eh och skapa en marknad för mindre företag. För det är ofta där de stora innovationerna kanske är. Ehm.

[39:38] **Anders Thoresson**

Vad är det för förändringar som är på gång på det området?

[39:41] **Helena Gellerman** (L)

Eh att man ska skapa en marknad. Vi har gett ehm, direktiv till upphandlingsmyndigheten att titta på vad, hur skulle man kunna göra så att mindre företag är med och ehm man öppnar upp själva upphandlingsprocessen. Men sen också att mindre företag ska kunna ehm testa sina innovationer på reell data, på riktig data och så kunna komma upp till en nivå så att de kan offerera. Mycket, mycket är ju på gång, men det kommer ju behöva, de har ju fått pengar nu under ett antal år. Men det kommer ju ehm, eh troligen att behövas ännu mer när man säger att allting ska ut i samhället. Naturligt måste marknaden stå för mycket av den här kostnaden, för i och med att de använder AI egentligen så, eh med användning av AI så får de ju ner sin kostnadsnivå. Men just den här första pucken är så oerhört viktig att man, att man hjälper till och kommer över.

[40:39] **Anders Thoresson**

Men det låter som-- Och en är sen då öka tillgången till vad jag gissar då är offentlig data kanske i första hand för små och medelstora företag att innovera på. Men sen också då sänka trösklarna för dem för att, för att delta i upphandlingsförfaranden och därmed också kunna sälja de här innovativa lösningarna.

[40:56] **Helena Gellerman** (L)

Ja, precis.

[40:56] **Anders Thoresson**

Till och från. Vad är det för regelförändringar på i, på upphandlingssidan som, som är, är under diskussion?

[41:04] **Helena Gellerman** (L)

Ja, man kan säga vi har ju precis gett det här uppdraget. Så jag säger där får vi nog inv-invänta experterna vad de tror som, som krävs om man säger. Men vi kan ju bara ta ett närliggande ehm exempel här i Västra Götaland när man pratar om milleniumskiftet, där man skulle lösa allt på en gång och det blev för mycket. Mm. Eh istället, om man nu, om det nu jag fick, ehm jag har varit med i Liberalernas eh grupp, hur, hur AI kan påverka offentlig sektor och inom kanske framför allt

sjukvården. Och, och just det här att ta det pö om pö. Att inte tro att man kan lösa hela, ehm alla problem på ett, på en gång. Utan man delar in det i bitar. Att man har en, eh vi har ju precis lagt ut det här om interoperabilitet, att de olika delarna ska kunna jobba med varandra. Eh men att man går in och löser en del och så jackar man in den och så jackar man in en. Så man, så man tar det pö om pö och ser att det här funkar.

[42:07] **Anders Thoresson**

Du har suttit, som avslutning här, du har suttit i Riksdagen nu i, i åtta år. Hur, hur utmanande är AI-utvecklingen och den snabba hastigheten där upplever du för, för riksdagen i relation till andra områden som politiken också måste förstå och förhålla sig till och fatta beslut om?

[42:27] **Helena Gellerman** (L)

Jag skulle säga att det här är nog den största omvälvningen av samhället som vi kommer se. Man pratar mycket om klimatet och så. Och AI kommer hjälpa till att lösa klimatfrågan. Men AI kommer att komma in inom alla områden, utbildning, arbetsliv, juridik. Det kommer hjälpa till på så många olika ställen. Så jag tror att, och även inom liksom säkerhet och demokrati. Så jag tror att den viktigaste saken är att och förstå, det är att det handlar om att ta vara på de här möjligheterna och fortfarande som från oss liberaler då att, att liksom se att det fortfarande servar mänskligheten och liksom frihet och, och kunskap och ansvar. Det, det är att hitta den, den balansen för det här är en otrolig samhällsomvandling. Jag har tittat lite grann när det gäller självkörande bilar och det påverkar minst åtta eller elva av de femton utskott vi har i riksdagen. Och det säger lite om hur mycket det påverkar hela samhället.

[43:47] **Anders Thoresson**

Jag skulle faktiskt vilja kroka på det givet din bakgrund. Jag vet att en teknikredaktion i landet, jag kommer tyvärr inte ihåg här och nu vilken det var, som efter ett tidigare riksdagsval, säg för tre mandatperiod sen eller någonting liknande, gjorde en titt på de riksdagsledamöterna som satt, hade blivit invalda i den nya riksdagen och konstaterade att det var väldigt få som hade den bakgrunden som du har, en civilingenjörsbakgrund eller en annan teknisk bakgrund. Samt som vi lever i ett samhälle redan då, men i allt större utsträckning faktiskt är påverkat utav, utav teknik. Skulle det behövas fler civilingenjörer i riksdagen?

[44:22] **Helena Gellerman** (L)

Absolut.

[44:24] **Anders Thoresson**

Varför det?

[44:25] **Helena Gellerman** (L)

Jag tror, jag tror, och det handlar inte om den tekniska kunskapen i sig, utan det handlar om att är du civilingenjör så är du van att tänka i system. Och den här tekniken kommer att påverka samhället på en systemnivå. Och där tror jag att man som civilingenjör har kunnat liksom, man kan se, man måste ha med sig alla bitar för det blir inte bättre än den svagaste länken. Och kan du inte

tänka igenom alla de saker som kommer att påverka samhället så kommer folk att drabbas. Och därför så tror jag att det behövs fler. Det kommer fler, vi, jag tror att vi är arton ingenjörer, inte civilingenjörer, men arton ingenjörer. Så det har i alla fall gått upp under de här åren sedan jag kom in 2018.

[45:07] **Anders Thoresson**

Då får vi se hur det blir efter riksdagsvalet 2026. Helena Gellerman, stort tack för ett samtal om Liberalernas tankar om artificiell intelligens.

[45:13] **Helena Gellerman** (L)

Tack ska du ha!